

SHAYXZODA SIYMOSIGA TA'RIF

Toshkent davlat transport universiteti

*talabasi: **Komilov Akrom Oybek o'g'li***

Annotasiya: *Shukur Burhonov: “Shayxzoda mukammal hayotni yashab o'tdi. Bu hayot yillar, asrlar o'tsa-da, o'rnak qilib ko'rsatilaveradi. U hamma bilan samimiy munosabatda bo'lardi. O'zi ham kelishgan, juda salobatli odam edi.*

Kalit so'zlar: *“Donishmandlar sharaf bilan eslanishini ikkinchi umr deb ataganlar”, Maqsud Masum o'g'li Shayxzoda, Maqsud havas va ehtirom bilan o'zbek tili, tarixi, sharq madaniyatini o'rgangan edi, mard va jasur.*

Ozarbayjon va o'zbekistonning yurak qatlariga chin shoir va serqirra ijodkor sifatida kirib borgan Maqsud Masum o'g'li Shayxzoda haqida qancha tarif-u tavsif aytasangiz ham sira yakuniga yetmaysiz. Shayxzoda haqida kimdan so'ramang, kimga gapirmang faqatgina iliq gaplar eshitasiz. Quyidagi satrlar fikrimning yaqqol isbotidir.

Shukur Burhonov: “Shayx aka mukammal hayotni yashab o'tdi. Bu hayot yillar, asrlar o'tsa-da, o'rnak qilib ko'rsatilaveradi. U hamma bilan samimiy munosabatda bo'lardi. O'zi ham kelishgan, juda salobatli odam edi. Har doim to'g'ri gapirar, ko'pincha uning gaplarida albatta nimadir yashirin ma'no kasb etardi. Maqsud muallimlik qilar, tahririyatda ishlar, she'rlar yozardi. Biz uning har qanday odam bilan tez til topishib keta olishiga havas qilardik. Uning suhbatlarida aytishicha bir falsafa bor edi. Kichik o'g'limga ham Shavkat deb uning o'zi ism qo'ygandi.” Shukur Burxonovning u haqidagi fikrlarini o'qir ekansiz, Shayxzodaning samimiyati, insonlar bilan bo'lgan nozik munosabatiga, albatta, havas qilasiz. Maqsud Shayxzoda ikki buyuk xalqning sevikli farzandi, qalami o'tkir adabiyotning turli janrlarida barakali ijod qilgan shoir, dramaturg, olim, tarjimon va ajoyib pedagog.

Maqsud Shayxzoda bilan birga saboq olgan yozuvchi va tarjimon Mirzakalon Ismoilov o'z xotiralarida shunday yozadi: “Maqsud o'zbek tilida ozariy lahjada

gapirardi. Ozar va turk soʻzlaridan faol foydalanardi. U chuqur savodi va insoniy fazilatlari uchun talabalar orasida katta hurmat qozongandi. Maqsud havas va ehtirom bilan oʻzbek tili, tarixi, sharq madaniyatini oʻrgangan edi. Darslar tugashi bilan ertangi kunga tayyorlana boshlar, kitob oʻqir, konspekt yozar, keyingi mavzular bilan bogʻliq kitoblarni titkilar, muallimlarga savollar hozirlardi. U savollarni oʻqituvchilarga yozma tarzda berar, bu esa domlamiz Muxtor Avezovga maroqli edi. Maqsud nima uchun savollarini yozma tarzda berishining sababini bilgach, domlamiz lol qolgandi. Maqsud muallim savolning javobini bilmasa, boshqa talabalar qarshisida noqulay vaziyatda qolmasin uchun savollarni yozma tarzda berarkan.”

Ismoilij ijodkor haqida hotiralarini yodga olar ekan, uning chin insoniylik fazilatlariga tasanno aytgan boʻlsa ajab emas. Shayxzodaning muallim javob bera olmasa, oʻquvchilar oldida noqulay holga tushmasin deya, oʻz savollarini yozma tarzda berganiga nima deysiz? Bu ham uztoga boʻlgan ulkan hurmat aslida, shunday emasmi? Shayxzoda oʻzining takrorlanmas va barchaga birdek samimiy munosabati bilan nafaqat oʻzbek yozuvchi va ijodkorlarini balki butun dunyoni eʼtiboriga tushgan edi. Amerikalik Jurnalist Gulu Kengerli oʻzining “Unutilmagan oʻtmish tarixga aylanadi” asarida yana quyidagi maʼlumotlar keltiriladi:

Shoh va shoir Zahiriddin Muhammad Bobur oʻzining Boburnoma asarida shunday yozgan edi “Donishmandlar sharaf bilan eslanishini ikkinchi umr deb ataganlar”. Demak, bugun Maqsud Shyaxzoda oʻz asarlari, sheʼrlari bilan dilimizda, tilimizda ekan, demak u ikkinchi umrini yashamoqda. Istiqlool esa bu umr davomiyligini taminlagani esa, quvonarli hol. Va men ishonaman, bu istiqlool quyoshi porlagan yurtdan kelajakda albatta, Maqsud Shayxzodadek mard va jasur oʻgʻlonlar albatta, yetishib chiqadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mamurova, F. I. (2023). The Fundamental Theorem of Axonometry and Axonometric Projections. AMERICAN JOURNAL OF SCIENCE AND LEARNING FOR DEVELOPMENT, 2(4), 223-226.
2. Islamovna, M. F. (2024). THE CREATION OF MAQSUD SHAYKHZODA- AS A GOLDEN LEGACY. " XXI ASRDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR,

FAN VA TA'LIM TARAQQIYOTIDAGI DOLZARB MUAMMOLAR" nomli respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi, 2(1), 90-93.

3. Mamurova, F., & Obutjonova, D. (2023). KKI XALQ DILBANDI-MAQSUD SHAYXZODA. Бюллетень студентов нового Узбекистана, 1(11), 12-13.

4. Mamurova, F. I. (2023, November). KKI XALQ DILBANDI-MAQSUD SHAYXZODA. In International conference on multidisciplinary science (Vol. 1, No. 5, pp. 51-52).

5. Farxodovich, P. G. U. (2023, May). Elastik Poydevor Ustidagi Nurlarni Hisoblash Uchun. In International Conference on Multidimensional Research and Innovative Technological Analyses (pp. 198-202).

6. Ilhom o'g'li, M. E., & Oybek o'g'li, K. A. (2023, November). MAQSUD SHAYXZODA HAYOTI VA IJODINI TARG 'IB QILISH. In International conference on multidisciplinary science (Vol. 1, No. 5, pp. 53-55).

7. Mamurova, F. I., & Mustafоеv, E. (2021, October). Aksonometrik Proyeksiyalarning Asosiy Teoremasi. Dimmetrik Aksonometriya Qurish. In " ONLINE-CONFERENCES" PLATFORM (pp. 100-103).

8. Mamurova, F. I. ugli Mustafayev, EI (2021). SHADOWS IN A PERSPECTIVE BUILDING. Conferencious Online, 16-18.

9. Amirkulovich, T. S. (2023, May). APPLICATION OF MODERN SMALL MECHANISMS IN RAILWAY TRACK REPAIR. In Integration Conference on Integration of Pragmalinguistics, Functional Translation Studies and Language Teaching Processes (pp. 172-176).

10. Mikhailovna, M. M., Uglu, M. E. I., & Uglu, K. J. J. (2023). DIGITAL TECHNOLOGIES WHEN PERFORMING WEIGHING CALCULATIONS. Horizon: Journal of Humanity and Artificial Intelligence, 2(6), 44-46.

11. Sulaymanovna, S. S. (2023, May). «CHANGING EDUCATIONAL STRATEGIES FOR TEACHING FOREIGN LANGUAGES AT UNIVERSITY: FROM LEARNING TO TEACHING STRATEGIES. In Proceedings of International Conference on Educational Discoveries and Humanities (Vol. 2, No. 6, pp. 103-108).

12. Pirnazarov, G. U. F. (2023). KO 'NDALANG KESIMI TRAPETSIYASIMON BO 'LGAN TEMIR BETON TUTASH BALKALARNI HARAKATLANUVCHI YUKKA HISOBLASH. SO 'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI, 6(5), 29-34.
13. Mamurova, F. I., & Mustafoev, E. (2021). Basic Theorem of Axonometric Projections. Dimetric Axonometry Construction. In ONLINE-CONFERENCES" PLATFORM (pp. 100-103).
14. Tursunnazar o'g'li, O. J., & Ilhom o'g'li, M. E. (2023, May). ODDIY FERMA STERJENLARIDA QO'ZG'ALMAS YUKLAR TA'SIRIDAN ZO'RIQISHLARNI TOPISH, ODDIY FERMA STERJENLARIDAGI ZO'RIQISHLARI UCHUN TA'SIR CHIZIQLAR QURISH VA ULARNI BERILGAN YUK BILAN YUKLASH. In International Conference on Research Identity, Value and Ethics (pp. 262-268).
15. Begali o'g'li, A. E., Ilhom o'g'li, M. E., & Tursunnazar o'g'li, O. J. (2023). EKSKAVATORLAR BILAN GRUNT QAZISH TEXNOLOGIYALARI. MODELS AND METHODS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE RESEARCH, 2(24), 132-140.
16. Xalilova, R. X., & Ilhom o'g'li, V. E. (2022, December). ATMOSFERANI MUHOFAZA QILISH. In " ONLINE-CONFERENCES" PLATFORM (pp. 120-123).
17. Ilhom o'g'li, M. E. (2022). KO 'P PROLYOTLI SHARNERLI BALKALARNI XARAKATLANUVCHI YUK TA'SIRIGA HISOBLASH. In " ONLINE-CONFERENCES" PLATFORM (pp. 250-254).
18. Shohjaxon Maxamadro'zi o'g, U., & Ilhom o'g'li, M. E. (2022). TEMIR YO 'L TRANSPORTIDA BINO VA INSHOOTLAR QURILISHI. In " ONLINE-CONFERENCES" PLATFORM (pp. 234-237).
19. Begali o'g'li, A. E., & Ilhom o'g'li, M. E. (2022). TEMIR YO 'LLAR QURILISHIDA BETON VA TEMIRBETON VAZIFALARI. In " ONLINE-CONFERENCES" PLATFORM (pp. 246-249).

20. Mamurova, F. I., & ugli Mustafayev, E. I. (2021). SHADOWS IN A PERSPECTIVE BUILDING. Conferencious Online, 16-18.